

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Europese Commissie
De heer F.C.G.M. Timmermans
Wetstraat 200
B-1049 BRUSSEL
BELGIË

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 16 juli 2018
betreft Vragen over bestrijding van online-desinformatie
ons kenmerk 163418.01u

Geachte heer Timmermans,

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie over de bestrijding van online-desinformatie.¹

De fractieleden van de **PVV** hebben kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie en hebben naar aanleiding daarvan enkele vragen aan haar.

De **SP**-fractieleden hebben kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie en hebben nog een aantal vragen.

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **PVV**-fractie*

Gaat de Europese Commissie de wens van het Nederlandse parlement, om EU vs Disinfo per omgaande op te heffen, honoreren? Zo nee, waarom niet? Op grond waarvan meent zij zich de autoriteit te kunnen aanmeten om te kunnen bepalen wat nepnieuws is, zeker nu het in het Nederlandse geval direct mis is gegaan en daar waar het Nederlandse parlement meent dat de Europese Commissie zich daar niet mee dient het bemoeien?

Indien de Europese Commissie niet ingaat op het verzoek van het Nederlandse parlement om EU vs Disinfo op te heffen: hoe meent zij dat dit besluit in Nederland zal overkomen?

Het voortbestaan van zowel de euro als de EU staat in tal van landen ter discussie. Het is een politiek-ideologische discussie. Hoe meent de Europese Commissie objectief te kunnen beoordelen of dat nieuws daaromtrent nep is of niet?

"De vrijheid van meningsuiting omvat eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media, alsook het recht van burgers om een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen en te geven van informatie en ideeën "zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht

---

¹ COM(2018)236; zie voor de behandeling in de Eerste Kamer dossier E180014 op www.europapoort.nl.

datum 16 juli 2018

ons kenmerk 163418.01u

blad 2

grenzen."² Welke maatregelen heeft de Europese Commissie intussen genomen jegens Duitsland en Frankrijk, die met name sociale media censureren op politieke inhoud, waardoor politiek incorrecte meningen worden gecensureerd? Indien zij meent dat dit aan de nationale overheden is, dan ontvangt ook volgens de Europese Commissie elke grond voor het bestaansrecht van EU vs Disinfo.

"De verspreiding van desinformatie treft ook beleidsvormingsprocessen doordat de publieke opinie omslaat."³ Kan de Europese Commissie hiervan een voorbeeld geven en dat aantoonbaar en onweerlegbaar onderbouwen?

Acht de Europese Commissie eenzijdige informatie (zeker daar waar het gaat over, zoals dagelijks door de staatsmedia wordt voorgeschoteld, bijvoorbeeld klimaatverandering en de immigratie-ellende waar de EU de lidstaten mee opzadelt) niet nog veel kwalijker dan nepnieuws, nu dat het dezelfde doelstelling en gevolg heeft, namelijk het beïnvloeden van de publieke opinie? Zo nee, waarom niet?

Waarom beperkt de Europese Commissie zich tot online-nepnieuws, terwijl het nepnieuws via de kabel en de ether van de mainstreammedia (MSM) een veel groter bereik heeft?

Om de inzet van de Europese Commissie goed te kunnen duiden halen de PVV-fractieleden hierbij één van de dagelijkse voorbeelden aan. Op 18 januari 2018 bericht het NOS Journaal van 20.00 uur over het antisemitisme in Duitsland. De presentator zegt: "Duitse parlement wil dat asielzoekers die oproepen tot Jodenhaat, het land worden uitgezet." Dan start een reportage van NOS-correspondent Jeroen Wollaars. Een Joodse restauranthouder komt aan het woord die vertelt dat studenten van Arabische afkomst niet voor Joden willen werken en een racistische Duitse buurman scheldt dezelfde restauranthouder de huid vol. Allemaal serieus werk. Dan komt correspondent Jeroen Wollaars met duiding: "Ook is het goed om ook hier de statistieken erbij te halen." Antisemitisch geweld in Duitsland is in 2016, zo stelt hij, 48 keer door buitenlanders en 1.381 door extreemrechts gepleegd. "De moslimraad vindt daarom dat het verkeerde debat gevoerd wordt."

Op 25 april 2018 toont NOS-correspondent Jeroen Wollaars cijfers uit 2017. Er zijn bijna 1.500 misdrijven tegen Joden. 95% van het antisemitisme komt van extreemrechts. Hij laat een onderzoeker aan het woord die zegt: "Het meeste geweld tegen Joden komt van extreemrechts, niet van moslims."

"Dat zijn de feiten", meent Jeroen Wollaars opnieuw heel stellig. "Feit is ook dat er een groep mensen is bijgekomen van wie soms antisemitisme uitgaat."

Het bewuste onderzoek waar het NOS Journaal (betaald van belastinggeld) op doelt, mocht echter niet *etnisch profileren*. Alle islamitische gemotiveerde incidenten zijn daardoor in de schoenen geschoven van 'extreemrechts'.

In de mededeling van de Europese Commissie schrijft zij: "Desinformatie wordt opgevat als aantoonbaar foute of misleidende informatie die wordt gecreëerd, gepresenteerd en verspreid voor economisch gewin of om het publiek opzettelijk te bedriegen, en die schade in het publieke

---

² COM(2018)236, p. 1.

³ COM(2018)236, p. 2.

datum 16 juli 2018

ons kenmerk 163418.01u

blad 3

domein kan veroorzaken.”⁴ Volgens de definitie van de Europese Commissie is dit voorbeeld derhalve loepzuiver nepnieuws. Aangezien de journaals ook op internet te zien zijn: wat heeft de Europese Commissie eraan gedaan of is nepnieuws in haar beleving alleen nepnieuws als het voor de EU onwelgevallige informatie betreft?

De Europese Commissie heeft een bericht van GeenStijl.nl en andere Nederlandse media onrecht gekwalificeerd als nepnieuws, hetgeen als laster betiteld kan worden. Een van de benadeelden heeft een advocaat moeten inschakelen om de Europese Commissie zover te bewegen haar nepnieuws/laster van internet af te halen. Zou het niet getuigen van fatsoen om haar en ook de andere Nederlandse media excuses aan te bieden, een en ander op de website van de Europese Commissie volmondig te rectificeren, en de door benadeelde gemaakte kosten te vergoeden nu de Europese Commissie aantoonbaar de fout is ingegaan?

Meer dan een dag nadat bleek dat de journalist Bachenko nog in leven was, staan op het Twitteraccount van EU vs Disinfo nog steeds tweets die Rusland beschuldigen van een niet-bestaande moord. Is het niet veel verstandiger om deze EU-nepnieuwsfabriek per omgaande te sluiten bij gebleken totaalincompetentie?

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **SP**-fractie*

De leden van de fractie van de SP zijn verbaasd over het voorstel. Het verspreiden van nepnieuws, vroeger beter bekend onder de termen 'framing' of 'indoctrinatie', is niets nieuws. Ook het verspreiden van nepnieuws om onrust in de samenleving te veroorzaken door andere partijen gebeurde al in het papieren tijdperk. Kan de Europese Commissie hierop ingaan? Welke maatregelen zijn er toen getroffen om dit te voorkomen? Als er geen maatregelen zijn getroffen, waarom vindt zij het nu noodzakelijk om dat te doen?

Kan de Europese Commissie duiden wat nepnieuws is? Wat vandaag nepnieuws kan lijken, kan morgen waar zijn. In 1610 publiceerde Galileo Galilei zijn waarneming dat de aarde rond de zon draait. De katholieke kerk bestreed dit te vuur en te zwaard, omdat dit voor haar belangrijke politieke consequenties had. Ziet de Europese Commissie het gevaar dat zij loopt wanneer onder haar initiatief of hoede nieuws gewaardeerd gaat worden? Hoe denkt zij te voorkomen dat zij politiek onwenselijk nieuws als nepnieuws gaat beschouwen? Zijn feiten niet de stand van de wetenschap tot nu toe? Is er ruimte in de plannen voor de Europese Commissie voor andere geluiden dan de tot nu toe aangenomen 'feiten'?

De virtuele wereld kent een dynamiek waarvan men nog niet goed in staat is om te beseffen wat het met ons als individu en als samenleving doet. Internet brengt vele donkere kanten ons leven binnen. Filmpjes waarin mensen worden afgeslacht doen de rondte, kindermisbruik wordt massaal gedeeld, mensen worden opgehitst, bedreigd, beschimpt. En ja, er is ook informatie welke wordt gedeeld die onjuist is. Het sleutelwoord hier is 'delen'. Wanneer mensen delen zonder te vragen, is een bericht zo verspreid. Het is dus van cruciaal belang dat mensen leren wat echt is op internet. Dat geldt niet alleen voor nepnieuws, maar ook voor grooming, phishing, oplichting en andere nare kanten van het wereldwijde web. Het is dat gedeelte van het voorstel

---

⁴ COM(2018)236, p. 4.

datum 16 juli 2018

ons kenmerk 163418.01u

blad 4

van de Europese Commissie dat de leden van de fractie van de SP van harte toejuichen, de andere delen wijzen zij af.

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning kijken met belangstelling uit naar de antwoorden van de Europese Commissie en ontvangen deze graag zo snel mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Mr. dr. A.W. Duthler
Voorzitter van de vaste commissie voor
Justitie en Veiligheid

A.M.V. Gerkens
Voorzitter van de vaste commissie
voor Economische Zaken en Klimaat /
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Prof. mr. J.W.M. Engels
Voorzitter van de vaste commissie voor
Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van
Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning